

שנינו במשנה: **שיעור המלבן כמלא רוחב** הסיט כפול.

רב יוסף מחוי – כפול. היה מראה באצבעותיו המרחק שבין האמה לאצבע, וכפול מזה הוא השיעור.

רב חייא בר אמי מחוי פשוט. פעם אחת, שהיה מראה המרחק שבין הגודל לאצבע שהוא כפלים מביין אמה לאצבע.

מתניתין:

רבי יהודה אומר: הצד צפור למגדל שהכניס אותה לארון, **וצבי לבית, חייב**. אבל צפור לבית עדיין אינה נחשבת כניצודה שיכולה לברוח דרך החלונות, וכן צבי שהכניסו לגינה או לחצר אין זו צידה.

קו-ב **וחכמים אומרים: צפור למגדל כרבי יהודה,**

וצבי אף לגינה, ולחצר, ולביבירין מקום שנשמרין בתוכו חיות חייב.

רבי שמעון בן גמליאל אומר: לא כל הביבירין שוין אלא זה הכלל: המחומר צידה אם הבריח את הצבי למקום גדול שקשה לתפוש אותו שם פטור. שאינו מחומר צידה שהמקום קטן חייב. ובגמ' מפרש שהשיעור של מקום קטן הוא, כל שיכול לתופסו בריצה אחת בלבד.

גמרא:

תנן התם במסכת ביצה: אין צידין דגים מן הביבירין בריכות מים שמגדלים בהם דגים **ביום טוב** שמלאכת צידה לא הותרה ביו"ט לפי שאפשר לצוד מערב יו"ט. ואין נותנין לפניהם מזונות שכיון שהם מוקצים [מחמת האסור לצודם] אסור לטרוח בעבורם.⁽¹⁾

מלאכה הצריכה לגופה. ולא דמי לחופר גומא ואי"צ אלא לעפרה. כי מלאכת החובל היא נטילת הדם, שהוא הנפש, והרי צריך לעצם הדם לצורך כלבו. וכן המבעיר צריך לעצם ההבערה כדי לעשות אפר, משא"כ בחופר גומא שהוא לוקח העפר והגומא נעשית מאליה, ואינו נהנה ממנה כלום.

ועוד כתבו דאפילו לרבי אבהו, הסובר כי ר"ש מחייב אפילו בחובל ואין צריך לכלבו, נמי משכחת לה שיהא צריך לגופה. כגון שחבל והבעיר באיסורי הנאה, וטעה שחשב שאינו אסור בהנאה ויכול ליתן לכלבו וליהנות מאפרו, שנמצא שבשעה שעשה את המלאכה היה צריך לגופה. אך מקלקל הוא, כיון שבאמת אינו יכול ליהנות ממנו.

1. כ"כ רש"י. ותוד"ה ואין, הקשו עליו דהא

יהודה במקלקל בחבורה, דרבי שמעון מחייב ורבי יהודה פטר.

ונחלקו רבי אבהו ורבי יוחנן אליבא דרבי שמעון.

דרבי אבהו סובר כי רבי שמעון מחייב אפילו במקלקל גמור, ורבי יוחנן סובר דדוקא כשיש תיקון קצת, היינו בחובל וצריך לכלבו ומבעיר וצריך לאפרו. [שהרי רבי שמעון יליף למילתיה ממילה והבערת בת כהן, והתם יש תיקון קצת כיון שיש בזה צורך מצוה].

ואילו לרבי יהודה, אף בחובל וצריך לכלבו פטור, משום שאין זה תיקון חשוב, כי אין הדרך לחבול בחבירו כדי ליתן לכלבו או לשרוף גדיש בשביל אפרו.

וכתבו התוס' דלפי האמור לעיל, דרבי שמעון לא מחייב במקלקל אלא אם הוא צריך לגופה, צריך לומר דחובל וצריך לכלבו הוי